

Nota van B&W

Onderwerp Jaarverslag 2012 van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus

Portefeuillehouder J.J. Nobel
Collegevergadering 19 maart 2013
Inlichtingen M. Jak (023 5674180)
Registratienummer 2013.0015075

Inleiding/Context

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 30 november 2006 ingestemd met ons voorstel om tot samenvoeging over te gaan van de uitvoeringswerkzaamheden op het gebied van de Wet Waardering onroerende zaken en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Daartoe is door ons een gemeenschappelijke regeling Cocensus aangegaan (Raadsbesluit 06/695804). Vervolgens is in 2009 de Gemeenschappelijke regeling Cocensus uitgebreid met de gemeente Hillegom en in 2010 de gemeente Beverwijk. (collegevoorstel 2009/9124). Op 1 januari 2012 is de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus verder uitgebreid met de gemeenten Oostzaan en Wormerland. (Raadsbesluit 2011.0039116)

In artikel 19 van de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat het dagelijks bestuur van Cocensus de rekening over het afgelopen jaar, het jaarverslag en de accountantsverklaring jaarlijks voor 1 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aanbiedt onder gelijktijdige toezending aan de besturen van de gemeenten. Wij hebben de door het dagelijks bestuur vastgestelde jaarverslag en accountantsverklaring op 21 februari 2013 (2013/9297) ontvangen. Als bijlage bij dit voorstel is het jaarverslag 2012 van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus gevoegd. Ingevolge artikel 19 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling kunnen de colleges van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending bij het algemeen bestuur van Cocensus hun zienswijze over de rekening naar voren brengen.

Resultaat Jaarrekening 2012

De jaarrekening 2012 is afgesloten met een positief resultaat van € 25.148,-. Voorgesteld wordt om dit resultaat toe te voegen aan de negatieve bedrijfsreserve. Na deze toevoeging resteert een negatieve bedrijfsreserve van € 4.019,-.

Voorstel

Het aangeboden jaarverslag geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Wij stellen voor het jaarverslag aan de raad ter kennisname te doen toekomen.

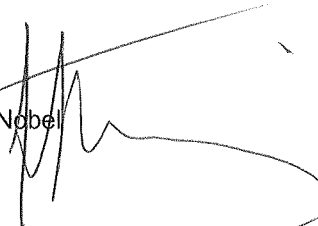
Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. in te stemmen met het jaarverslag 2012 van GR Cocensus;
2. het jaarverslag 2012 ter informatie aan de raad te zenden.

Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

J.J. Nobel

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical and horizontal strokes, is written over the printed name 'J.J. Nobel'. The signature is enclosed within a hand-drawn oval.

Bijlage(n)
Jaarverslag 2012 GR Cocensus
Rapport van bevindingen accountant

Gemeenschappelijke regeling Cocensus
bezoekadres Jupiterstraat 160 · 2132 HG Hoofddorp
postadres Postbus 797 · 2130 AT Hoofddorp
telefoon 023-5563400 · fax 023-5563559
internet www.cocensus.nl · e-mail info@cocensus.nl
btw-nummer NL817660665B01 · bank BNG 28.51.29.171

Gemeente Haarlemmermeer
T.a.v. Het College van B&W
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Gemeente Haarlemmermeer	
FA	
Datum: 21 FEB 2013	
Brieft.: 2013 / 9297	
Afschrift aan:	BLW
	Afgehan (paraaf)

datum

20 februari 2013

onderwerp

Aanbieding Jaarverslag Cocensus 2012

contactpersoon

George Schipper

doorkiesnummer

023-5563 403

e-mailadres

g.schipper@cocensus.nl

Geacht College,

Hierbij bied ik u namens het Dagelijks Bestuur het Jaarverslag 2012 van de gemeenschappelijke regeling Cocensus aan. U ontvangt daartoe:

- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (Gemeente Haarlemmermeer).
- Een gewaarmerkt exemplaar Jaarverslag Cocensus 2012
- Verslag van bevindingen 2012-Verantwoording deelnemende gemeenten boekjaar 2012 Gemeente Haarlemmermeer.
- Gecertificeerd model van verantwoording 2012 – uitvoerende werkzaamheden t.b.v. de Gemeente Haarlemmermeer

Conform artikel 19 van de GR Cocensus kunnen de colleges van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending bij het Algemeen Bestuur van Cocensus hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.

Hoogachtend,

George Schipper
Directeur Cocensus

cocensus

Jaarverslag 2012

Gemeenschappelijke regeling Cocensus

Ter identificatie
 ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS LLP

Inhoud

1. Algemeen.....	3
1.1. Inleiding.....	3
1.2. Organisatie.....	3
1.3. Korte terugblik op 2012 en nieuwe ontwikkelingen	5
2. Bedrijfsvoering.....	6
2.2. HRM	7
2.3. Financiën.....	9
2.4. Facilitair	10
2.5. ICT	10
2.6. Beleid	10
3. Uitvoering belastingen 2012.....	11
4. Ontwikkelingen per Afdeling	15
4.1. Afdeling Invordering.....	15
4.2. Afdeling WOZ.....	15
4.3. Afdeling Heffingen & Bezwaar	16
4.4. Afdeling Gegevens en Applicatiebeheer	16
4.5. Staf & Bedrijfsbureau.....	17
5. Personeel.....	18
6. Weerstandsvermogen.....	22
7. Financieringsparagraaf	23
8. Financieel Jaarverslag.....	24
8.1. Samenvatting financieel resultaat	25
8.2. Begrotingsrechtmatigheid.....	26
8.3. Balans.....	27
8.4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	28
8.6. Toelichting op de balans.....	32
9. Controleverklaring.....	36
10. Bijlage: Staat van Activa 2012.....	37

Ter identificatie

ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS LLP

1. Algemeen

2. Inleiding

Voor u ligt de zesde jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Cocensus. Cocensus is op 15 december 2006 opgericht met als belangrijkste taak alle uitvoerende werkzaamheden op het gebied van gemeentelijke belastingen voor de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer te verrichten. Op 1 mei 2009 is de gemeente Hillegom toegetreden tot Cocensus, per 1 januari 2010 de gemeente Beverwijk en per 1 januari 2012 de gemeenten Wormerland en Oostzaan.

De jaarrekening 2012 is afgesloten met een positief resultaat van € 25.148,--ten opzichte van de begroting 2012 na laatste wijziging. Wij stellen u voor om dit resultaat toe te voegen aan de negatieve bedrijfsreserve. Na deze toevoeging resteert een geringe negatieve bedrijfsreserve van € 4.019,--.

In februari 2012 is na positieve onderhandelingen met de verhuurder van de huisvestingslocatie een nieuw huurcontract voor een periode van 10 jaar afgesloten teneinde de huurprijs in overeenstemming te brengen met de ontwikkelingen op de markt. Dit heeft geleid tot een structurele verlaging van de huurprijs. Daarnaast zijn incidentele voordelen aangeboden in de vorm van huurvrije periodes. Verder is gericht op de servicekosten een fixed price overeengekomen waardoor onverwachte eindafrekeningen tot het verleden behoren. In 2012 zijn voorts een aantal uitgaven op het gebied van ICT gedaan teneinde te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen in de pc-/server infrastructuur en op het gebied van het nieuwe werken. Doel van deze uitgaven is om in de toekomst besparingen te realiseren op de werkplekkosten.

In de periode 2007-2012 heeft de gemeenschappelijke regeling omvangrijke efficiencybesparingen gerealiseerd voor de deelnemende gemeenten. Gecombineerd met de uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling biedt een steeds efficiënter opererende organisatie mogelijkheden om verdere besparingen voor de deelnemende gemeenten te realiseren.

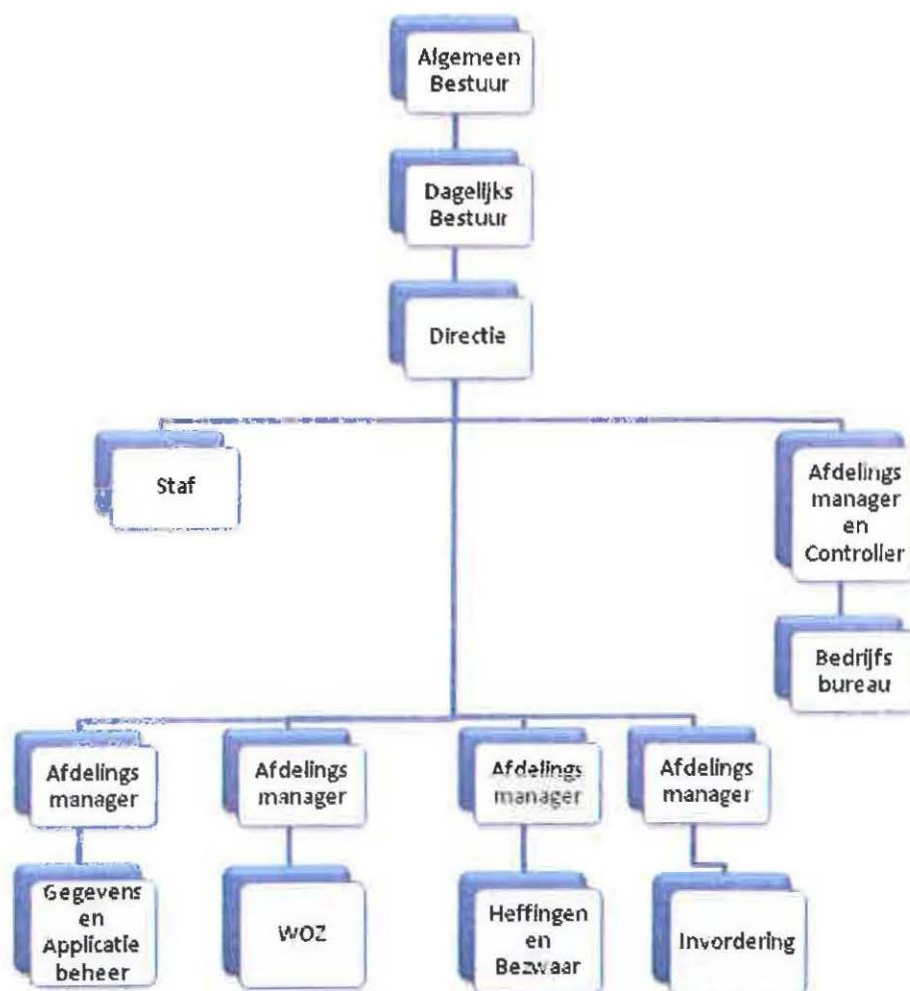
2.1. Organisatie

Cocensus is een gemeenschappelijke regeling op het niveau van de gemeentelijke colleges van B&W. Cocensus is op 1 januari 2007 formeel van start gegaan en richt zich daarbij op het verzorgen van werkzaamheden in het kader van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en rechten, dit inclusief de afhandeling van bezwaren, beroepen en kwijtscheldingsverzoeken. In de periode vanaf 1 januari 2007 tot en met medio 2009 zijn deze werkzaamheden verzorgt voor de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer, de oprichters van Cocensus. Medio 2009 is de gemeente Hillegom toegetreden, met ingang van 1 januari 2010 de gemeente Beverwijk en met ingang van 1 januari 2012 de gemeenten Wormerland en Oostzaan. Cocensus heeft een algemeen- en het dagelijks bestuur.

Algemeen Bestuur en Dagelijks bestuur

Voorzitter AB / DB	Jeroen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Plv. voorzitter AB / DB	Cornelis Mooij	wethouder gemeente Haarlem
Lid AB	Steffe Bak	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Lid AB	Ewout Cassee	wethouder gemeente Haarlem
Lid AB / DB	Ton van Rijnberk	wethouder Hillegom
Lid AB	Jan van Griensven	wethouder Hillegom
Lid AB / DB	Jaqueline Dorenbos	wethouder Beverwijk
Lid AB	Han van Leeuwen	burgemeester Beverwijk
Lid AB / DB	Alex Buskens	wethouder Oostzaan
Lid AB / DB	Ronald Hendriks	wethouder Wormerland

Het organisatiemodel van Cocensus ziet er als volgt uit:

Overzicht formatie Cocensus

Afdeling	Toegestane Formatie 2012
Directie & Staf	6,83
Bedrijfsbureau	5,00
WOZ	24,89
Gegevens & Applicatiebeheer	12,86
Heffingen & Bezwaar	13,22
Invordering	18,33
Totaal	81,13

Figuur 1: toegestane formatie 2012

2.2. Korte terugblik op 2012 en nieuwe ontwikkelingen

Het jaar 2012 heeft in het teken gestaan van het verder optimaliseren van de werkprocessen en daarbij het behoud van de ISO-certificering. Tevens is bij de deelnemende gemeenten nader onderzocht in hoeverre nog een verdere taakoverdracht van bij de gemeente achtergebleven belastingwerkzaamheden naar Cocensus kan plaatsvinden. Met betrekking tot de bedrijfsvoering heeft de nadruk gelegen op de implementatie van het Document Management Systeem (DMS), het virtualiseren van PC's en de introductie van Het Nieuwe Werken (HNW).

In 2009 is de ISO-certificering voor het management- en kwaliteitssysteem van Cocensus behaald. Het systeem is medio 2012 voor de vierde maal door de Dekra getoetst. Deze toetsing is succesvol verlopen en de certificering is daarmee voor een volgende periode van drie jaren behouden.

Nadat in 2011 uitbreiding van het takenpakket heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld als gevolg van de introductie van een 4-tal BIZ-heffingen en de hondenbelasting voor de gemeente Haarlemmermeer, is in 2012 nader onderzocht in hoeverre nog een verdere taakoverdracht naar Cocensus gerealiseerd kan worden. De belangrijkste uitbreiding is gevonden in de taakoverdracht door de gemeente Haarlem van de toeristenbelasting en de parkeerbelastingen (vergunningen en naheffingsaanlagen).

In 2011 is met het oog op de vervanging van de pc's besloten om te investeren in een andere, moderne oplossing, waarbij pc's centraal worden aangestuurd door servers (virtualiseren). Realisatie heeft in 2012 plaatsgevonden en met een aantal extra toepassingen is het tevens mogelijk geworden om plaats onafhankelijk te kunnen gaan werken. In het 3^e kwartaal van 2012 is een start gemaakt met een pilot gericht op HNW. Verder is in 2012 de implementatie van het DMS gerealiseerd. Vanaf maart 2012

worden de poststromen van zowel de primaire processen als die van de bedrijfsvoering direct na binnenkomst door middel van scannen gedigitaliseerd. Door middel van een koppeling tussen het DMS en de waardering-/belastingapplicatie worden de werkprocessen nu zoveel als mogelijk digitaal verzorgd. De voorbereidingen ten behoeve van het verkrijgen van de formele toestemming vanuit het Noord Hollands Archief (NHA) om papieren archivering te mogen vervangen door digitale archivering zijn in 2012 getroffen (aanpassing van de GR, archiefverordeningen en handboek digitale archivering). Het formele verzoek zal begin 2013 bij het NHA ingediend worden.

Bij de diverse afdelingen zijn als gevolg van de implementatie van het DMS diverse aanpassingen doorgevoerd binnen de werkprocessen. Verfijningen en aanvullingen hierop zullen ook nog in 2013 plaats moeten vinden.

Gericht op het verzorgen van de jaarlijkse waardebeoordeling is de afdeling WOZ in 2012 gestart met de implementatie en de benodigde inrichting van GT-WOZ. Verder is voor de modelmatige waardebeoordeling van incurante objecten gebruik gemaakt van TIOX.

De afdeling Invordering heeft in 2012 de beslagmodule geïmplementeerd. Met deze module is het mogelijk de invorderingswerkzaamheden te splitsen in natuurlijke- en niet-natuurlijke personen.

Bovenstaande ontwikkelingen in 2012, met name de implementatie van het DMS en daarmee het digitaliseren van diverse procesonderdelen, hebben in de aanloopfase de nodige druk gelegd op de voortgang van een aantal werkprocessen. Dit geldt met name voor de behandeling van bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken.

3. Bedrijfsvoering

Voor het leveren van een klantgerichte en kwalitatief goede dienstverlening aan onze opdrachtgevers en de inwoners van Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Wormerland en Oostzaan is een goede bedrijfsvoering onontbeerlijk. In het bedrijfsplan van Cocensus zijn naast een Missie en een Visie ook een aantal doelstellingen geformuleerd die betrekking hebben op de bedrijfsvoering. In deze paragraaf zullen wij de activiteiten benoemen die in 2012 op de diverse terreinen zijn ondernomen.

3.1. Uitvoering Bedrijfsplan 2011-2014

Ten aanzien van de opgenomen doelstellingen geldt de navolgende status:

Verdere overdracht taken aan Cocensus: zowel in 2011 als 2012 zijn nadere belastingtaken bij Cocensus ondergebracht (BIZ-heffingen Haarlem, Haarlemmermeer en Hillegom, hondenbelasting Haarlemmermeer en parkeerbelastingen Haarlem).

Belastingarchieven naar Cocensus: door middel van de implementatie van een document management systeem is Cocensus in staat om het archiefbeheer van de gemeenten digitaal over te nemen. De vereiste goedkeuring vanuit het Noord Hollands Archief is in procedure gezet.

Toetreding nieuwe gemeenten: in 2012 is de toetreding van Oostzaan en Wormerland geëffectueerd. Verder zijn offertes uitgebracht gericht op de toetreding van een 8-tal gemeenten in de regio Alkmaar en op toetreding van de gemeente van Kaag/Braassem.

Beter vastleggen van de werkprocessen: in 2011/2012 zijn alle primaire processen verder onderhouden c.q. geactualiseerd. Jaarlijks wordt een 12-tal interne audits uitgevoerd. Medio 2012 heeft de Dekra de audit uitgevoerd gericht op behoud van de in 2009 verkregen ISO-certificering. Dit is met een positief resultaat afgesloten en daarmee behoud van de ISO-certificering voor een nieuwe periode van 3 jaar.

Aanscherpen risicobeleid: dit onderwerp wordt jaarlijks voorbereid door de adviseur KAM en is een vast item voor het MT.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid: in 2012 zijn door het MT en met instemming van de OR de uitgangspunten gericht het leeftijdsbewust personeelsbeleid vastgesteld en is daarmee nu belegd binnen de organisatie.

Activiteiten gericht op samenwerking met de deelnemende gemeenten op ICT-gebied en op het gebied van BAG-beheer zijn niet gerealiseerd.

Voor de komende periode zal met name aandacht geschonken gaan worden aan het verder uitwerken van de productencatalogus en van het Financieel Handboek.

3.2. HRM

Het Nieuwe Werken(HNW)

In 2012 is een start gemaakt met het invoeren van HNW. Nadat met de Ondernemingsraad overeengekomen was om vanaf 1 september 2012 tot en met 30 juni 2013 te starten met het invoeren van HNW in de vorm van een Pilot, zijn er voorlichtingsbijeenkomsten voor alle medewerkers van Cocensus georganiseerd.

Op basis van de ervaringen tijdens de Pilot zal een definitieve advies- en instemmingaanvraag aan de Ondernemingsraad worden voorgelegd teneinde HNW definitief in te voeren binnen de organisatie van Cocensus inclusief de rechten en plichten die hieraan ontleend kunnen worden.

Voor medewerkers die 1 of 2 dagen per week structureel thuiswerken zijn telewerkovereenkomsten opgesteld waarin werkafspraken e.d. zijn vastgelegd. Overigens is de Pilot van HNW niet volledig plaats onafhankelijk werken. De Pilot beperkt zich op dit moment nog tot het thuiswerken. Eind 2012 werkten 9,4% van de medewerkers 1 of 2 dagen structureel thuis. Op de afdeling WOZ wordt het telewerken het meest toegepast.

Om Leidinggevenden ondersteuning en inzicht te geven in het managen/coachen bij HNW is er een workshop georganiseerd. Het tweede deel van deze workshop zal in februari 2013 gevolgd worden. Onderzocht wordt of bij deze workshop ook senioren en coördinatoren kunnen aansluiten.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid

De ondernemingsraad heeft haar instemming gegeven voor een plan van aanpak inzake leeftijdsbewust personeelsbeleid. Per afdeling zijn maatregelen benoemd met betrekking tot het leeftijdsbewust personeelsbeleid. De uitvoering van veel maatregelen ligt veelal bij de afdelingsmanager; de afdeling HRM ondersteunt en monitort de processen.

Opleidingen

Jaarlijks vinden Cocensusbreed in-company trainingen plaats waarbij een aantal thema's centraal staat. Deze in-company trainingen worden veelal in februari aan de afdelingen WOZ, Heffingen & Bezwaar, Gegevens & Applicatiebeheer en Invordering gegeven door organisaties zoals de Academie Lokale Belastingen en Involon. Ook in 2012 hebben diverse themabijeenkomst plaatsgevonden.

Eveneens in samenwerking met Involon is de opleiding "Invorm-I" (een alternatief voor de IVA-opleiding aan de Bestuursacademie) in 2011 van start gegaan. In 2012 hebben de medewerkers die deze opleiding volgden examen afgelegd. Op dit moment volgen 5 medewerkers van Cocensus een tweede deel, zijnde Invorm-H. Dit onderdeel van de opleiding behandelt informatie over heffingen in zijn algemeenheid alsook het bezwaar- en beroeptraject.

Opleidingen bij de afdeling WOZ stonden, zoals ook in voorgaande jaren, veelal in het licht van "hercertificering".

Met pensioen gaan is een belangrijke mijlpaal, het markeert namelijk het begin van een nieuwe fase. Voor medewerkers die met pensioen gaan bestaat de mogelijkheid een cursus Pensioen in Zicht te volgen. Deze cursus is gericht op het leven na het werk. Een tweetal gepensioneerden hebben de cursus Pensioen in Zicht met veel plezier gevolgd.

De afdeling Heffingen & Bezwaar heeft in het eerste kwartaal van 2012 een teamsessie met ITASC gedaan, teneinde de samenwerking binnen genoemde afdeling te bevorderen.

Daarnaast heeft een aantal medewerkers individuele opleidingen gevolgd. De opleidingen liepen uiteen van persoonlijke effectiviteit tot coachingstrajecten.

Totaal is in 2012 ca. 2% van de loonsom uitgeven aan opleidingen zijnde € 97.000.

Georganiseerd Overleg Cocensus

Aangezien er evenals in 2011 geen wijzigingen hebben plaatsgevonden op het gebied van arbeidsvoorwaarden is in overleg met de Ondernemingsraad besloten om in 2012 geen overleg te plannen met het GO en het Dagelijks Bestuur.

Ondernemingsraad

In 2012 hebben zeven reguliere overlegvergadering plaatsgevonden. Daarnaast waren er ook twee ingelaste vergaderingen. Eén vergadering in verband met HNW en de andere vergadering was ingelast voor de invoering van de werkkostenregeling (2013). Tijdens alle overlegvergaderingen vond er een goede informatiewisseling plaats tussen de bestuurder en de leden van de ondernemingsraad waardoor advies en instemmingaanvragen een soepel verloop hadden. De Ondernemingsraad heeft haar instemming gegeven over de volgende onderwerpen: aanpassingen in ziekteverzuimprocedure, plan van aanpak levensfasebewust personeelsbeleid, brugdagen 2013 en advies en instemming voor de pilot telewerken.

In- en uitstroom

In 2012 hebben vier medewerkers een aanstelling bij Cocensus gekregen. Eén medewerker is in april benoemd in de functie van Data Analist, vervolgens is in september een medewerker invordering benoemd, in oktober een functioneel applicatiebeheerder en in december een medewerker Heffingen &

Bezwaar. De uitstroom was in 2012 marginaal. Slechts twee medewerkers hebben Cocensus verlaten in verband met het bereiken van hun 65^e jarige leeftijd.

3.3. Financiën

Risicomanagement

Bij Cocensus is een praktisch systeem van risicomanagement geïmplementeerd met daaraan gekoppeld een controleplan. De risico's zijn in kaart gebracht en kan voortijdig bijgestuurd worden. Om tot een controleplan te komen is er aangehaakt op de procesbeschrijvingen die werden gemaakt ten behoeve van de ISO certificering in 2009. In het kader van het risicomanagement vindt periodiek een actualisatie plaats en worden de risico's en beheersmaatregelen elk kwartaal besproken in het MT.

Daarnaast worden de vastgelegde risico's en beheersmaatregelen meegenomen en getoetst in de interne audits.

Bij risicomanagement wordt er inzicht gegeven in belangrijke risico's en zijn de beheersmaatregelen hierop bepaald. Een overzicht van deze beheersmaatregelen vormt het controleplan. In hoofdlijnen worden de volgende zaken vastgelegd:

risico's benoemen;

aangeven of het risico financieel of niet financieel is;

omvang van het risico aangeven d.w.z. wat is de kans dat het risico zich voordoet en wat is de impact van het risico;

beheersmaatregelen bepalen op het vermijden dan wel beperken van de risico's;

aangeven hoe gecontroleerd wordt op het toepassen van de beheersmaatregelen.

Het beheren van het controleplan wordt tot slot ook meegenomen in de werkplannen.

Cashflow

In 2011 is de methode van maandelijks bevoorschotting veranderd in een bevoorschotting door de deelnemende gemeenten per kwartaal. Daarnaast is met enkele leveranciers ook afgesproken dat onderhoudsfacturen, waarvan het gebruikelijk is, om die in het begin van het jaar, gelijk voor een heel jaar in rekening te brengen, voortaan per kwartaal te factureren. Soms is er nog sprake van een lage cash-flow stand. Deze is echter relatief eenvoudig opgevangen met inschakeling van de BNG (kort geld).

Overig

Onder regie van onze kwaliteitsmedewerker heeft ter behoud van de in 2009 verkregen ISO-certificering het verdere onderhoud en actueel houden van de beschreven werkprocessen plaatsgevonden. Aan de hand van het auditplan 2012 heeft een aantal interne audits plaatsgevonden en zijn de producten behorende bij het kwaliteitsmanagementsysteem verder ontwikkeld. De Dekra heeft in 2012 een audit ter behoud van de ISO-certificering uitgevoerd welke met een positief oordeel is afgesloten. Naast het actueel houden van de werkprocessen staat voor het komende jaar de aanvulling met werkbeschrijvingen op de planning.

De interne controle van een aantal werkprocessen is binnen KAM ondergebracht. Hierbij wordt aan de hand van een Intern Controleplan op een onafhankelijke wijze controles uitgevoerd op: Financiën, met name gericht op betaalde nota's inclusief de benodigde aanwezigheid van AGV's, de behandeling van verzoeken om kwijtschelding en de behandeling van bezwaarschriften. Verder is hierbij de controle op de digitaal te archiveren producten betrokken. In 2013 zal daarnaast ook een volledig intern controleplan worden opgesteld en geïmplementeerd.

3.4. Facilitair

Naast het verzorgen van alle reguliere taken op facilitair gebied is in 2012 de digitale verwerking van inkomende poststromen gerealiseerd. Als gevolg van de implementatie van het DMS is facilitaire zaken verantwoordelijk geworden voor het scannen van inkomende post van de primaire processen en digitaal aan te bieden aan de diverse afdelingen. Verder is de facilitaire producten- en dienstencatalogus in samenwerking met KAM en HRM geactualiseerd.

De BHV'ers hebben hun jaarlijkse training gevolgd, hebben de toets positief afgerond en zijn daarmee weer voor een jaar gecertificeerd.

3.5. ICT

Door ICT is in 2012 de eerste fase van het virtualisatieproces gerealiseerd. In eerste instantie is de benodigde technische basis in de infrastructuur gelegd (hardware, softwarelicenties). De ontsluiting naar internet (inclusief de vereiste tokens) is in augustus opgeleverd en zijn de virtuele PC's aangemaakt. Door deze ontwikkeling is het mogelijk geworden om binnen Cocensus HNW aan te gaan bieden. De testfase is medio september 2012 gestart. Vervolgens is het technisch ontwerp voor de nieuwe server-omgeving samengesteld. Realisatie zal in 2013 plaatsvinden. Verder is gestart met de voorbereiding voor de in 2013 te verzorgen migratie naar Windows 7.

3.6. Beleid

In 2012 zijn alle belastingverordeningen voor 2013 van de deelnemende gemeenten getoetst en geactualiseerd aangeleverd. Voorts heeft in 2012 de implementatie plaatsgevonden van het DMS. Gericht op het digitaal gaan archiveren is een aantal formele stappen genomen: het vaststellen van een archiefverordening, het aanpassen van de Gemeenschappelijke regeling en het opstellen van het Handboek digitale archivering. Op basis van machtiging van de deelnemende gemeenten kan Cocensus het verzoek tot substitutie bij het Noord Hollands Archief (NHA) gaan indienen. Met de beoogde toestemming van het NHA kan Cocensus met toepassing van dit DMS het beheer van de archiefonderdelen Belastingen (m.n. de bezwaar- en kwijtscheldingsdossiers) voor de deelnemende gemeenten digitaal gaan verzorgen. Verder gaat ook ten behoeve van de bedrijfsvoering digitale archivering plaatsvinden.

3. Uitvoering belastingen 2012

Werkzaamheden WOZ

De herwaardering voor het belastingjaar 2012 is goed verlopen. Het modelmatig waarderen van niet-woningen levert steeds betere resultaten op en wordt daardoor steeds breder ingezet. Voor het belastingjaar 2012 zijn de incurante objecten gewaardeerd met het TIOX systeem. TIOX is een geautomatiseerd landelijke waarderingssysteem dat door de VNG is opgezet en wordt onderhouden. Ook voor het jaar 2013 wordt het TIOX systeem gebruikt.

Als gevolg van de implementatie van het DMS is een aantal procesonderdelen aangepast. Zo zijn de bezwaardossiers en is het proces van huur- en verkoopinlichtingen nu waar mogelijk volledig gedigitaliseerd.

De herwaardering 2013 woningen is dit jaar voor het eerst uitgevoerd met de nieuwe applicatie GT-WOZ. Omdat de werkwijze van GT-WOZ totaal anders is, hebben de data-analisten veel moeten investeren in het inrichten van het systeem. Pas in de loop van 2013 zal de rest van de afdeling deze nieuwe applicatie gaan gebruiken. De eerste resultaten zijn bemoedigend maar het werkelijke resultaat zal pas in 2013 blijken.

In 2012 zijn de gemeenten Oostzaan en Wormerland toegetreten tot Cocensus. Voor deze gemeenten zijn de bezwaren 2012 afgehandeld en is de herwaardering 2013 gedaan. Voor deze twee gemeenten is in overleg met de Waarderingskamer een totale herinventarisatie verricht om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren.

Voor de deelnemende gemeenten is de herwaardering 2012 tijdig gerealiseerd en is vanuit de Waarderingskamer de benodigde toestemming ontvangen om tot het verzenden van de beschikkingen over te gaan. Het aantal bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen 2012 is, in vergelijking met 2011, in totaliteit iets lager uitgevallen.

De Waarderingskamer heeft haar half jaarlijkse rapportage in april en oktober uitgevoerd in het kader van de uitvoering wet WOZ. De resultaten van beide onderzoeken waren goed.

De Waarderingskamer heeft behalve haar half jaarlijkse rapportage ook twee interne controles uitgevoerd op de afdeling. Het eerste onderzoek was gericht op de kwaliteit van gegevens en de processen op de afdeling. Het tweede onderzoek betrof de niet-woningen. Daarbij lag de nadruk op de niet-woningen en de taxatiemethodieken die daarbij worden toegepast. Ook de wijze van de toegepaste objectafbakening is daarbij onderzocht. De resultaten van beiden onderzoeken waren "goed", de hoogste kwalificatie van de Waarderingskamer.

Aanslagoplegging 2012

Maandelijks hebben producties plaatsgevonden van aanslagen gemeentelijke belastingen. De opbrengstrealisatie is in onderstaande tabel weergegeven.

Gemeente	Begroting 2012	Gerealiseerd	%-realisatie
Haarlemmermeer	€ 87.755.000	€ 86.531.000	98,61%
Haarlem	€ 69.141.000	€ 69.431.000	100,42%
Beverwijk	€ 19.098.000	€ 18.909.000	99,01%
Hillegom	€ 8.804.000	€ 8.713.000	98,97%
Oostzaan *	€ 4.370.000	€ 3.208.000	73,41%
Wormerland	€ 6.234.000	€ 5.718.000	91,72%

**afwijkend %-realisatie met name het gevolg van heffingsmethodiek van het Difter*

Aanslagen kunnen gedurende drie jaren worden opgelegd. Dit betekent dat bovenvermelde percentages in 2013 en 2014 nog verder verhoogd zullen worden.

Aanslagoplegging in 2012 over oude belastingjaren

In 2012 zijn ook nog aanslagen verzonden over de belastingjaren 2010 en 2011. Voor de gemeente Haarlemmermeer is in 2012 over het belastingjaar 2011 nog een bedrag van € 2.622.000 op aanslag gebracht en met betrekking tot het belastingjaar 2010 een bedrag van € 322.000.

Voor de gemeente Haarlem is in 2012 over het belastingjaar 2011 nog een bedrag van € 637.000 op aanslag gebracht en met betrekking tot het belastingjaar 2010 een bedrag van € 136.000. Voor de gemeente Beverwijk is in 2012 over het belastingjaar 2011 nog een bedrag van € 343.000 op aanslag gebracht en met betrekking tot het belastingjaar 2010 is een bedrag van netto -/- € 32.000 gerealiseerd (het negatieve resultaat wordt met name veroorzaakt door verminderingen in het kader van bezwaren tegen de leges). Voor de gemeente Hillegom is in 2012 over het belastingjaar 2011 nog een bedrag van € 10.000 op aanslag gebracht en met betrekking tot het belastingjaar 2010 een bedrag van € 136.000.

Invordering

In het jaar 2012 heeft de implementatie plaatsgevonden van twee nieuwe opdrachtgevers (Oostzaan en Wormerland) en zijn zij onderdeel geworden van het reguliere proces binnen de afdeling Invordering.

Voor het belastingjaar 2012 zijn, gericht op de in februari opgelegde aanslagen, in mei en juni de aanmaningen en de daaruit voortvloeiende dwangbevelen verzonden.

Aansluitend hebben maandelijks producties aanmaningen en dwangbevelen plaatsgevonden. Ook in 2013 zullen in principe maandelijks producties ten behoeve van aanmaningen en dwangbevelen plaatsvinden.

In de tweede helft van 2012 heeft de implementatie plaatsgevonden van "de Beslagmodule", waardoor we in staat zijn om op geautomatiseerde wijze het proces van de dwanginvordering te splitsen in het invorderingsproces van de "Niet Natuurlijke Personen" ("bedrijven") en de "Natuurlijke personen". Door deze implementatie kunnen ook diverse invorderingsstappen op geheel of gedeeltelijke wijze geautomatiseerd verlopen. In 2013 zal gezamenlijk met de softwareleverancier deze module verder ontwikkeld worden, met het doel het invorderingsproces verder te automatiseren.

Verder valt op te merken dat in het kalenderjaar 2012 het aantal verzonden aanmaningen en dwangbevelen ongeveer gelijk is aan het aantal in het kalenderjaar 2011, maar dat het percentage dwangbevelen ten opzichte van het aantal verzonden aanmaningen verder toeneemt. Deze toename van de dwanginvordering is te verklaren door de huidige economische crisis waar het einde nog niet van in zicht is. Het niet verder stijgen van het aantal verzonden aanmaningen wordt mogelijk verklaard door de verruiming van de automatische incassogrenzen die in 2012 heeft plaatsgevonden.

In 2012 is een start gemaakt met het SEPA-project. Deze ingrijpende ontwikkeling op het gebied van betalingsverkeer zal zijn beslag krijgen in 2013, waarbij de uiterste ingangsdatum is gesteld op 01 januari 2014.

Kwijtschelding

In 2012 is in samenwerking met het Inlichtingenbureau voor de vierde maal gebruik gemaakt van de geautomatiseerde kwijtschelding voor zowel Haarlem als Haarlemmermeer. De gemeente Beverwijk heeft voor de derde maal en Hillegom voor de tweede maal gebruik gemaakt van dit instrument.

Van alle belastingschuldigen die vooraf toestemming hadden verleend voor de geautomatiseerde toetsing, is uiteindelijk rond 58% kwijtschelding verleend. Verder valt op te merken dat het Inlichtingenbureau in de 2e helft van 2012 gestart is met een pilot om het proces van kwijtschelding verder te automatiseren. De huidige planning is dat deze pilot halverwege 2013 wordt afgerond en mogelijk voor 2014 gevolgen zal hebben voor het proces van de kwijtschelding.

Met betrekking tot de afhandeling van de niet geautomatiseerde kwijtscheldingsaanvragen was eind 2012 92% van alle kwijtscheldingsaanvragen afgedaan. De nog te behandelen verzoeken zijn ingediend naar aanleiding van aanslagen die in het laatste kwartaal van 2012 zijn opgelegd.

Ten aanzien van het belastingjaar 2012 zijn in totaal 5.614 feitelijke verzoeken om kwijtschelding ontvangen en zijn 3.339 geautomatiseerde verzoeken verwerkt, per saldo 8.953 stuks. Vanuit een vergelijk met eerdere belastingjaren valt op te merken dat het aantal toegekende verzoeken om kwijtschelding toeneemt (onder toegekende verzoeken om kwijtschelding wordt verstaan de gedeeltelijk en gehele kwijtschelding en de verleende kwijtschelding d.m.v. de geautomatiseerde kwijtschelding). Deze stijging valt o.a. te verklaren door het steeds beter bereiken van onze doelgroep (voorlichting), de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid en de financiële situatie waarin onze doelgroep zich bevindt.

Het totaal aantal ontvangen verzoeken om kwijtschelding in het kalenderjaar 2012 (geautomatiseerde kwijtschelding en feitelijke verzoeken) heeft gelijke tred met het kalenderjaar 2011, waarbij rekening is gehouden met onze nieuwe opdrachtgevers Oostzaan en Wormerland.

Bezwaarschriften

Met betrekking tot het belastingjaar 2012 zijn er in totaal 8.976 bezwaren en 35 beroepen afgedaan. Daarnaast zijn er voor de belastingjaren 2010 en 2011 ook nog eens 1.442 bezwaardossiers en 174 beroepen behandeld, zodat in totaal 10.627 dossiers zijn afgedaan.

Op 31 december 2012 stonden er in totaal nog 1.573 dossiers met betrekking tot belastingjaar 2012 ter verwerking open (1.238 WOZ en 335 heffingen). De heffingsbezwaren hebben hoofdzakelijk betrekking op aanslagen die aan het eind van 2012 zijn opgelegd. Bij de afhandeling van de WOZ bezwaren is een beperkte achterstand opgelopen. Van de nog openstaande bezwaren is al wel voor 272 dossiers een conceptuitspraak verzonden. Daarnaast heeft een deel van de openstaande WOZ bezwaren betrekking op WOZ-beschikkingen/aanslagen welke aan het eind van 2012 zijn opgelegd, of hebben betrekking op WOZ-beschikkingen/aanslagen waarbij nog overleg plaatsvindt met belastingplichtigen. Deze bezwaarschriften zullen binnen de gestelde wettelijke termijn worden afgedaan.

Gegevens en Applicatiebeheer

Het jaar 2012 is een jaar geweest waarin veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. In 2012 zijn voor het eerste jaar de aanslagen van de gemeenten Wormerland en Oostzaan opgelegd en is ook gestart met het zaakgericht werken. En tenslotte is de koppeling tussen de BAG en WOZ gelegd.

Voor de gemeenten Oostzaan en Wormerland zijn in 2012 de grondslagen voor afvalstoffenheffing, rioolheffing, grafrechten, leges en de hondenbelasting bijgehouden. Ook heeft er een controle op de kadastrale volledigheid plaatsgevonden. De controle op de kadastrale volledigheid zal in 2013 worden afgerond. In 2013 zullen ook de aanslagen forensenbelasting over het belastingjaar 2012 worden opgelegd. Nieuw was het opleggen van aanslagen afvalstoffenheffing volgens de DIFTAR methode. De DIFTAR methode is met ingang van 2013 uit de verordening gehaald.

In 2012 zijn veel controle queries ontwikkeld die periodiek worden gedraaid. De controle queries zijn een belangrijk onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden van de medewerkers geworden. Op deze manier worden onjuistheden snel geconstateerd, opgelost en kunnen fouten, in bijvoorbeeld de werking van de applicaties, sneller worden onderkend.

In 2012 is het BAG project opgestart. Voor het project is een aantal mensen ingehuurd ter ondersteuning. De koppeling tussen de BAG id's en de WOZ objectonderdelen zijn voor het grootste deel tot stand gekomen. Ook is een groot deel van de WOZ adressen BAG conform gemaakt. In 2013 zullen de BAG en de WOZ werkelijk op elkaar worden aangesloten. In 2013 zal Cocensus ook moeten gaan aansluiten bij de LV-WOZ. Om aansluiting van de LV WOZ en de BAG mogelijk te maken zal moeten worden overgegaan op GOUW 7 en GT-WOZ. In 2012 zijn de voorbereidende besprekingen hierover begonnen.

In 2012 is Verseon in productie genomen om het zaakgericht werken mogelijk te maken. De opstart kende problemen. Inmiddels zijn deze grotendeels opgelost. In 2013 zal ook een nieuwe projectfase worden ingericht waarin processen verder worden ondersteund in Gouw belastingen. Naast het beheer van Verseon is ook het beheer van Geotax bij de afdeling applicatiebeheer komen te liggen.

In 2012 zijn er buitencontroles gehouden voor de reclame- en hondenbelasting Haarlemmermeer, Beverwijk en Hillegom. In 2012 zijn de controles en mutaties van de hondenbelasting door de gemeente Haarlem nog zelf uitgevoerd. De controle hondenbelasting en mutaties zullen in 2013 verder worden gedaan door Cocensus.

In 2012 zijn offertes uitgebracht om de parkeerbelasting over te brengen naar Cocensus. Per 2013 zal Cocensus de aanslagen voor de parkeerbelasting gaan opleggen.

4. Ontwikkelingen per Afdeling

4.1. Afdeling Invordering

Personeel

In oktober 2011 is in samenwerking met Involon gestart met een nieuwe opleiding (Invorm-I) als alternatief op de opleiding IVA van de Bestuursacademie. Na afronding van deze opleiding is een drietal medewerkers van de afdeling Invordering in de 2^e helft van 2012 gestart met de opleiding Invorm-H, wederom in samenwerking met Involon. Deze opleiding zal in het 1^e kwartaal van 2013 worden afgerond. Op dit moment is het nog niet duidelijk of er een vervolgopleiding komt m.b.t. de WOZ.

De afdeling Invordering staat op het gebied van personeel (formatie) voor het kalenderjaar 2013 onder druk door de toename van het werk tengevolge van de economische crisis en de uitbreiding van werkzaamheden (o.a. overgang parkeerbelasting gemeente Haarlem naar Cocensus). Op dit moment vindt er onderzoek plaats hoe Cocensus deze ontwikkeling kan opvangen. Vooralsnog ziet het er naar uit dat voorlopig voor een tijdelijke oplossing wordt gekozen in afwachting van diverse ontwikkelingen (o.a. verdere ontwikkeling DMS en Beslagmodule, uitkomsten pilot geautomatiseerde kwijtschelding en de definitieve impact van de werkzaamheden parkeerbelasting Haarlem).

Processen

Ook in 2012 zijn de werkprocessen van de afdeling Invordering nader tegen het licht gehouden teneinde te onderkennen waar eventueel nog efficiëncyslagen kunnen worden gemaakt. Verder is een start gemaakt om de procesbeschrijvingen aan te vullen met de bijbehorende werkinstructies, wat een vervolg zal krijgen in 2013. In 2013 zullen de processen wederom tegen het licht gehouden moeten worden gezien alle ontwikkelingen die we op dit moment doormaken (DMS, Beslagmodule, SEPA).

4.2. Afdeling WOZ

Personeel

Het ziekteverzuim in 2012 werd helaas wederom sterk beïnvloed door enkele langdurig zieken. Daarentegen was het kortdurig verzuim laag. De inhuur van extern personeel is onder andere hierdoor hoger geweest dan in 2011. Ook voor de herinventarisatie van de nieuw toegetreden gemeenten is op projectbasis personeel ingehuurd. Afgelopen jaar is er één medewerker met pensioen gegaan.

Opleiding

Begin 2012 is het kennisniveau van de medewerkers weer geactualiseerd door middel van een training verzorgd door Van den Bosch en Partners. Hierbij is de laatste wetgeving op belastinggebied uitvoerig behandeld. Taxateurs hebben hun WOZ bijscholing met goed gevolg behaald en hebben daarmee hun certificering behouden. Twee medewerkers hebben hun opleiding tot taxateur met goed gevolg afgerond.

Processen

De in het kader van de ISO-certificering vastgelegde procesbeschrijvingen zijn in 2012 verder onderhouden en diverse aanpassingen zijn daarmee verwerkt. Dit is een continu verbeteringsproces en blijft aandacht vragen.

4.3. Afdeling Heffingen & Bezwaar

Personeel

Binnen de afdeling Heffingen & Bezwaar is een vacature voor een administratief medewerker. Deze is in 2012 echter opnieuw niet vervuld. Deze vacatureruimte is gebruikt om in de piekperiode een uitzendkracht in te huren voor afhandelen van bezwaarschriften.

In verband met de toetreding van Oostzaan en Wormerland en de uitbreiding van werkzaamheden voor overige gemeenten is besloten een jonge medewerker aan te trekken die door middel van een leertraject wordt opgeleid tot een volwaardige medewerker. In eerste instantie is iemand ingehuurd via Randstad, die aan het eind van 2012 ook daadwerkelijk in dienst is gekomen. Van de twee personen die deelnamen aan het traject om beroepszaken te gaan afhandelen, is er uiteindelijk één afgevallen.

Binnen de afdeling is dit jaar tevens ruimte gecreëerd voor een coördinator. Na een interne procedure is deze vacature inmiddels vervuld.

Opleiding

Binnen Cocensus is dit jaar, in samenwerking met Involon, gestart met de interne opleiding Invorm-H. Deze opleiding is in samenwerking met Involon gerealiseerd ter vervanging van de HALO. In 2012 hebben vijf medewerkers van Cocensus, waaronder 2 medewerkers van de afdeling Heffingen & Bezwaar, deelgenomen aan deze opleiding. De afdelingsmanager Heffingen & Bezwaar treedt op als studiebegeleider. Voor de overige medewerkers van Cocensus hebben in februari algemene opfriscursussen plaatsgevonden met betrekking tot de actualiteiten WOZ, actualiteiten Heffingen & Bezwaar, toeristenbelasting en BAG. Daarnaast heeft in januari onder leiding van een cursusleider van Itasc een sessie plaatsgevonden met als doel een betere verstandhouding binnen de afdeling. Eén medewerker heeft een coachingstraject doorlopen op het gebied van besluitvaardigheid.

Processen

Het afgelopen jaar zijn de processen die betrekking hebben op de aanslagoplegging en de automatische verminderingen nog breder binnen de afdeling belegd. Hierdoor is het werk beter verspreid en is de continuïteit van deze processen nog minder kwetsbaar geworden.

Met ingang van 2012 worden tevens de gemeentelijke belastingen verzorgd voor Oostzaan en Wormerland.

De aanschaf van het DMS heeft er toe geleid dat de behandeling van de bezwaren dit jaar totaal anders heeft plaatsgevonden. Voor het eerst is met digitale dossiers gewerkt in plaats van papieren dossiers. Met name in de beginperiode heeft dit geleid tot aanloopproblemen, die nu eenmaal inherent zijn aan de ingebruikname van nieuwe software. Om het mogelijk te maken digitaal en zaakgericht te kunnen werken is ook de reeds bestaande belastingsoftware aangrijpend aangepast en is een workflow in gebruik genomen.

4.4. Afdeling Gegevens en Applicatiebeheer

Personeel

In 2012 was de personele samenstelling als volgt: één administratieve kracht, acht medewerkers, vier applicatiebeheerders, één coördinator en één afdelingsmanager. Applicatiebeheer heeft in 2012 het beheer van de applicaties Verseon en GT-WOZ gekregen.

Opleiding

In 2012 heeft de afdeling de algemene interne opleidingsdagen doorlopen. De coördinator heeft een cursus persoonlijke effectiviteit gevolgd.

Processen

Door de afdelingsmanager en coördinator worden de processen up-to-date gehouden. In 2013 zal Gegevens & Applicatiebeheer de focus vooral hebben op de kwantiteitsverbetering binnen het team. De werkzaamheden zullen SMART worden gemaakt en maandelijks worden geëvalueerd met de medewerkers.

4.5. Staf & Bedrijfsbureau

De werkzaamheden van de Staf&Bedrijfsbureau waren in 2012 met name gericht op het verder doorvoeren van een aantal beheersmaatregelen, het effectueren van de toetreding van Oostzaan en Wormerland en door middel van het actueel houden van de werkprocesbeschrijvingen en verzorgen van (interne/externe) audits de in 2009 behaalde ISO-certificering te behouden. Verder is de implementatie van het nieuw aangeschafte DMS en daarmee de verdere digitalisering van zowel de bedrijfsvoering alsmede van de primaire processen gerealiseerd.

Personeel

Binnen het bedrijfsbureau hebben in 2012 geen personeelsmutaties plaatsgevonden.

Opleiding

Binnen de Staf&Bedrijfsbureau heeft de KAM-adviseur een training op het gebied van de ARBO gevolgd. Verder heeft deelname aan het VNG-congres plaatsgevonden.

5. Personeel

Bezettingsgraad

Afdeling	Toegestane Formatie 2012	Werkelijke Formatie 2012
Directie & Staf	6,83	6,33
Bedrijfsbureau	5,00	5,00
WOZ	24,89	23,89
Gegevens & Applicatiebeheer	12,86	12,31
Heffingen & Bezwaar	13,22	13,56
Invordering	18,33	17,67
Totaal	81,13	78,75

Figuur 3: bezettingsgraad, 31 december 2012

Vacatures

In 2012 zijn vijf vacatures vervuld, waarvan 1 vacature intern is opgevuld (Coördinator Heffingen & Bezwaar). Door toetreding van de gemeenten Wormerland en Oostzaan is de toegestane formatie in 2012 met 1,5 uitgebreid. Werving vond plaats via een uitzendorganisatie, www.gemeentebanen en via eigen contacten.

Afdeling	Aantal uitzenduren 2012
Directie & Staf	49
Bedrijfsbureau	850
WOZ	2352
Gegevens & Applicatiebeheer	0
Heffingen & Bezwaar	2835
Invordering	532
Totaal	6618

Figuur 4: Uitzenduren 2012 (excl. projecten)

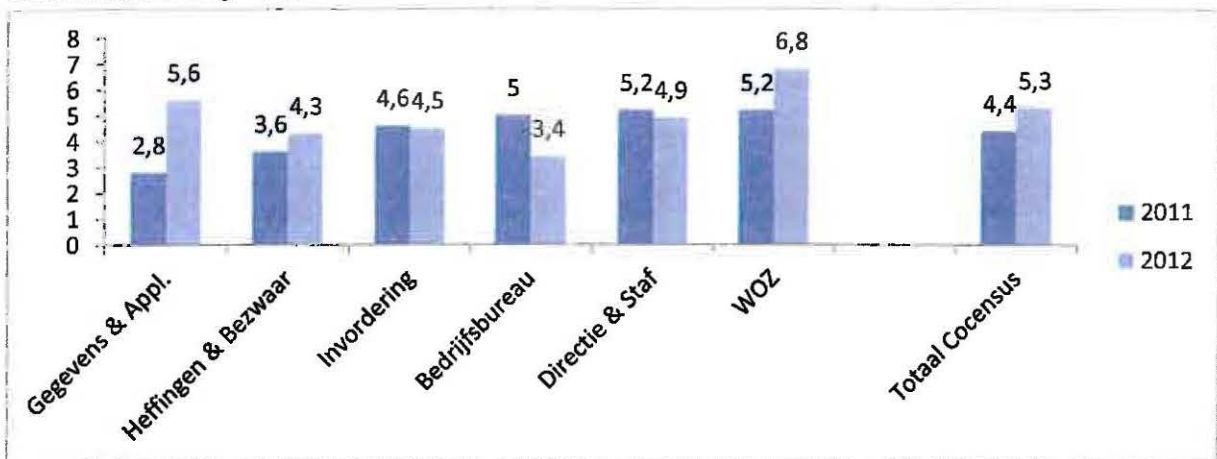
Inhuur

De reden dat in 2012 relatief veel uitzendkrachten bij de afdeling WOZ zijn ingehuurd heeft te maken met langdurige afwezigheid van medewerkers in verband ziekte, zwangerschapsverlof en door achterstand die ontstaan was door de implementatie van een tweetal nieuwe applicaties: Verseon en GT-WOZ.

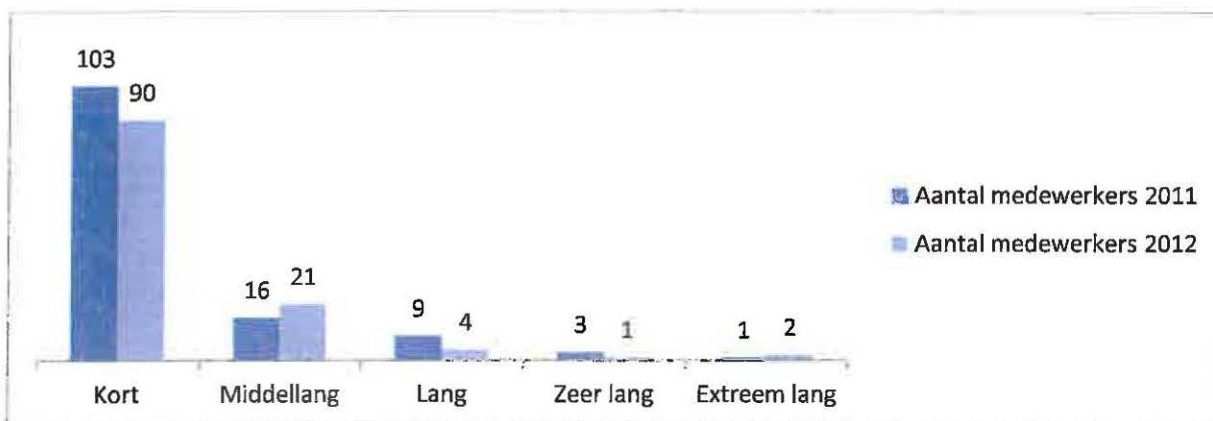
Bij de afdeling Heffingen & Bezwaar is, zoals ieder jaar ingehuurd wegens piekwerkzaamheden en het afhandelen van beroepzaken. Daarnaast is één uitzendkracht gedurende 6 maanden ingehuurd via het uitzendbureau met als doel na deze maanden aangesteld te worden bij Cocensus. Gedurende dit half jaar heeft deze uitzendkracht een opleidingstraject doorlopen teneinde na zijn uitzendperiode als een volwaardige medewerker ingezet te kunnen worden.

Ziekteverzuim 2012

Helaas is het verzuimpercentage in 2012 gestegen. De hoogte van het percentage wordt voornamelijk veroorzaakt door langdurig verzuim. Met name op de afdeling WOZ, Gegevens & Applicatiebeheer en Invordering was/is een aantal medewerkers langdurig arbeidsongeschikt. In alle gevallen was/is het verzuim niet werkgerelateerd.

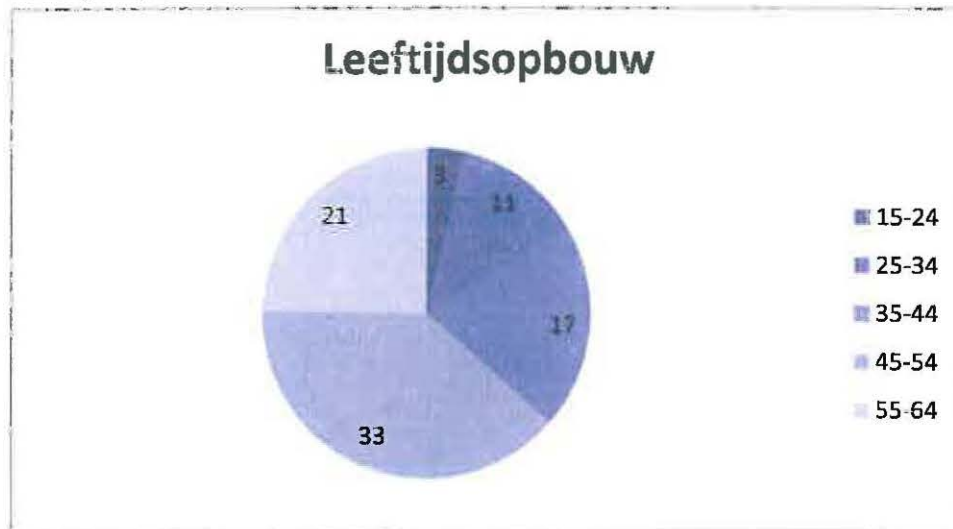
Figuur 5: ziekteverzuim 2011 en 2012 per afdeling

Figuur 6: aantal ziekmeldingen 2011 en 2012 per duurklasse. Kort < dan 7 dagen, middellang 8 tot 43 dagen, lang 43 tot 91 dagen, zeer lang 91 tot 182 dagen en extreem lang is 183 tot 365 dagen

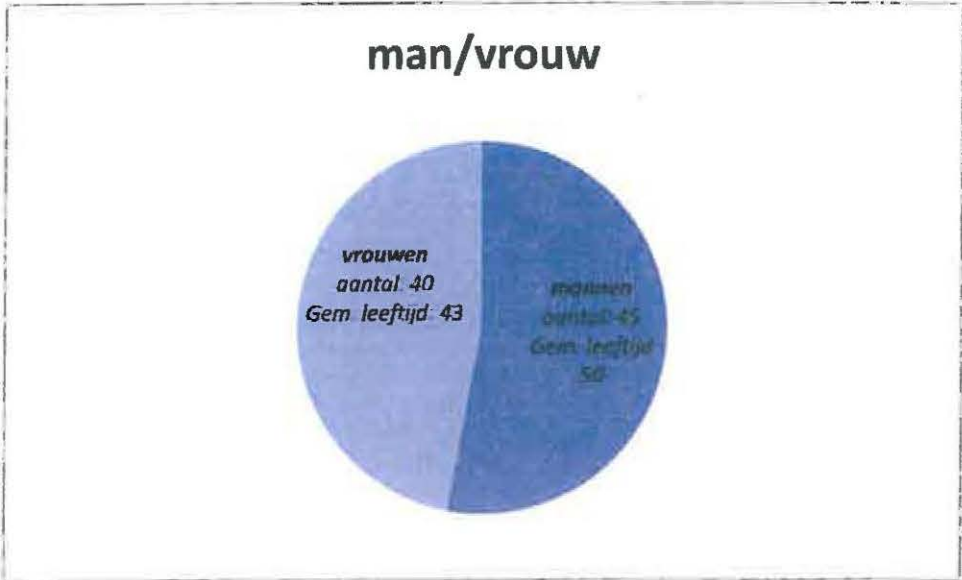
Het kortdurig ziekteverzuim is in 2012 echter gedaald. In 2012 zijn zgn. terugkeergesprekken ingevoerd. Met medewerkers die meer dan vier keer arbeidsongeschikt zijn geweest (in een periode van 12 maanden), wordt een zgn. terugkeergesprek gevoerd. Betrokken medewerker voert een gesprek met de leidinggevende en de adviseur HRM met als doel te onderzoeken of de frequentie van ziekmelden werkgerelateerd is.

Leeftijdsopbouw

Figuur 7: leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd bij Cocensus is 46,7 jaar. Vierenvijftig medewerkers (46%) zijn 45 jaar en ouder. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke medewerkers (43 jaar) lager ligt dan die van de mannelijke medewerkers (50 jaar). In het plan van aanpak worden per levensfase en per afdeling maatregelen benoemd om adequaat te anticiperen op de groeiende groep van oudere medewerkers.

Figuur 8: verdeling man/vrouw 2012

6. Weerstandvermogen

Naast de gepresenteerde jaarrekeningcijfers is het van belang om enerzijds inzicht te verschaffen in de mee- en tegenvallers die zich kunnen voordoen (de risico's) en anderzijds de mogelijkheden om tegenvallers op te kunnen vangen (weerstandscapaciteit). Dit geeft een beeld van hoe gezond de financiële positie van Cocensus is en een beeld van in hoeverre we in staat zijn om tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigingen dwingt.

Wat betreft het weerstandsvermogen kan geconstateerd worden dat Cocensus van start is gegaan zonder een reservepositie van waaruit tegenvallers kunnen worden opgevangen. Feitelijk bestaat het weerstandsvermogen uit niets anders dan de in de begroting opgenomen post voor onvoorziene uitgaven. Wel zijn er afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over het opbouwen van weerstandsvermogen. Deze wordt gevoed middels positieve rekening-resultaten van Cocensus (een soort van winstbestemming). Ultimo 2011 was er echter sprake van een negatief saldo op de algemene reserve van 29.167 euro.

Over 2012 wordt een positief resultaat verwacht van 25.148 euro. Voorgesteld wordt dit voordelig resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, die daarmee uitkomt op -/- 4.019.

Risico's

In de voorgaande jaren is met name de beheersing van de kosten van externe inhuur een punt van bijzondere aandacht geweest. Omdat Cocensus een uitvoeringsorgaan is, dient er bij het ontstaan van vacatures of bij langdurige ziekte als snel een beroep te worden gedaan op duurdere externe inhuur. Daarnaast is er een regulier inhuurbudget voor piekwerkzaamheden, met name als het gaat om het afdoen van bezwaren. In 2012 is er noodzakelijkerwijs meer gebruik gemaakt van externe inhuur dan waar vooraf rekening mee is gehouden. Het is wel gelukt om deze extra kosten binnen de exploitatie op te vangen.

Op het gebied van automatisering is door de leveranciers van de systemen waar Cocensus gebruik van de software aangepast op het gebied van de door de rijksoverheid voorgeschreven ontwikkelingen in het kader van de BAG, de WABO (omgevingsvergunningen) en GBT (topografisch kaartmateriaal). Naast de hieraan verbonden kosten hebben deze veranderingen ook geleid tot aanpassingen in de werkprocessen van Cocensus. Een voorbeeld hiervan is de terugmeldverplichtingen aan landelijke voorzieningen.

Daarnaast ligt een omvangrijke klus in het gelijkschakelen van de adres- en objectgegevens in de verschillende administraties, zowel die van Cocensus als die van de deelnemende gemeenten. In 2012 heeft het bestuur van Cocensus groen licht gegeven om een omvangrijk deel van deze werkzaamheden binnen Cocensus uit te voeren in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Voor dit project is externe capaciteit ingehuurd. De hieraan verbonden lasten zijn door middel van het inrichten van een project binnen de administratie van Cocensus verantwoord. Over de dekking van deze lasten dienen nog afspraken gemaakt te worden met de deelnemende gemeenten. Werkzaamheden op het gebied van de BAG of andere basisregistraties zijn niet opgenomen in de dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten.

7. Financieringsparagraaf

Deze paragraaf geeft u inzicht in de sturing, beheersing en controle van de treasuryfunctie van Cocensus. Voor een relatief kleine en startende organisatie is dat in de aanvangsjaren nog transparant.

De **kasgeldlimiet** beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de omvang van de kortlopende schuld tot 8,5% van de totale lasten van de primaire begroting. Voor 2012 bedroeg de kasgeldlimiet voor Cocensus € 671.322.

Met een saldo aan kortlopende schulden van € 1.511.000 wijkt de stand per ultimo 2012 af van de norm. Indien we compenseren voor de vlottende activa van € 848.048, dan valt het verschil binnen de norm. Belangrijkste oorzaak van het grote saldo aan kortlopende schulden is het aantrekken van een kasgeldlening van 1.000.000 euro medio december. Deze kasgeldlening is aangetrokken teneinde aan de verplichtingen eind december (salaris inclusief eindejaarsuitkering en huurtermijn 1^e kwartaal 2013 te kunnen voldoen. Belangrijkste oorzaak van het tekort aan liquide middelen schuilt in het feit, dat Cocensus een bedrag van in totaal 800.000 euro over 2012 dient te ontvangen van de deelnemende gemeenten uit hoofde van de wijziging van de begroting, de bijdrage voor dwanginvordering en diverse opdrachten.

In 2008 is door het bestuur het treasurybeleid vastgesteld teneinde de financieringsfunctie te beheersen. Het absolute risico van de kortlopende financiering voor Cocensus is niet groot omdat meer dan 95% van de financiële transacties gerelateerd is aan de opdrachtgevende deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. In 2012 is het treasurybeleid met behulp van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) geactualiseerd.

De **rente-risiconorm** beperkt het rente-risico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (langer dan 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast (renteherziening). Voor Cocensus speelt dit niet: in 2007 zijn in overeenstemming met de afschrijftermijn van gepleegde investeringen een tweetal leningen afgesloten: één met een looptijd van 5 jaar en één met een looptijd van 10 jaar. De eerstgenoemde lening is in 2012 volledig afgelost. In 2008 is een lening afgesloten met een looptijd van 5 jaar en in 2010 een lening afgesloten met een looptijd van 10 jaar. In 2012 tenslotte is een lening afgesloten met een looptijd van 5 jaar. Het saldo van de langlopende schulden bedraagt per 31 december 2012 € 2.900.000 De boekwaarde van de activa bedraagt per 31 december 2012 € 3.633.862.

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de kasstromen, zowel de huidige als de toekomstige. Deze kasstromen bestaan uit operationele activiteiten (de exploitatie), investeringen en activiteiten in het kader van financiering (aflossingen, stortingen etc.). Het inzicht wordt verkregen via een actuele **liquiditeitsplanning**. In 2008 is een aanvang gemaakt met de verplichtingenadministratie ten behoeve van de liquiditeitsplanning. Cocensus heeft hier als voordeel, dat alle belastinginkomsten bij de opdrachtgevende gemeenten terecht komen. De liquiditeitsplanning heeft derhalve betrekking op de relatieve kleine en beheersbare bedrijfsvoering van Cocensus.

Wat betreft de **financieringswijze** heeft Cocensus er voor gekozen om aan te sluiten bij de BNG. Enerzijds omdat Cocensus eenvoudig te klein is om zelfstandig de markt te benaderen en anderzijds omdat financiering via de BNG ook aan de opdrachtgevende gemeenten maximale zekerheid biedt.

Het **financieringsresultaat** bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde rente over de financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten (inclusief doorberekende rente). Over 2012 is in totaal een bedrag betaald aan rente van € 93.489 en een bedrag ontvangen van € 531.

Inkoopbeleid / Europese aanbesteding

Cocensus heeft een vastgesteld inkoopbeleid met daarin opgenomen regels voor aanbesteding. Indien besluiten worden genomen voor aankopen wordt het inkoopbeleid gevolgd en wordt ook de afweging gemaakt of er sprake dient te zijn van aanbesteding, en zo ja, van welke vorm van aanbesteding. Daarbij wordt derhalve ook de afweging gemaakt bij grotere aankopen of er sprake dient te zijn van Europese aanbesteding.

Op het gebied van de belastingapplicaties worden er in de loop van het jaar investeringen gepleegd. Het gaat daarbij om de afname van nieuwe modules of om het aansluiten van nieuwe toetreders tot de GR op de bestaande belastingapplicatie. Hoewel de separate aankopen onder het bedrag van de Europese aanbestedingsnorm vallen, komt het totaal van de aankopen hier wel boven uit. Toch wordt bij deze aankopen geen afweging gemaakt of er sprake zou moeten zijn van Europese aanbesteding. Feitelijk betreft de aanschaf van een module een uitbreiding van of toevoeging aan de bestaande applicatie en bij het toetreden van nieuwe gemeenten is er sprake van het aansluiten van gemeenten op de bestaande applicatie. Hierbij kan worden aangesloten bij hetgeen de rechter heeft uitgesproken over de aanschaf van software door ministeries (bodemprocedure 3F-aanbesteding):

Ministeries kunnen bij ICT-projecten om software van een bepaalde leverancier vragen zonder daarmee aanbestedingsregels te schenden. Na het verlies van het kort geding spande een bedrijf een bodemprocedure aan, waarin de rechtbank in Den Haag onlangs uitspraak heeft gedaan. Die heeft nu bepaald dat de Staat als één aanbestedende dienst kan worden aangemerkt en dat het feit dat ministeries aanhaken bij een bestaand systeem niet tot een nieuw systeem leidt, dat geheel opnieuw moet worden aanbesteed.

Voor Cocensus geldt feitelijk niets anders: als gemeenten toetreden tot Cocensus dan haken ze aan bij een bestaand systeem.

Naast de belastingapplicaties zijn er bij Cocensus een tweetal uitgavencomponenten, die zeker als er een termijn van 4 jaar in acht wordt genomen, de grens van Europese aanbesteding overstijgen. Het betreft hier de uitgaven voor het technisch applicatiebeheer (contract tot medio 2013) en de uitgaven voor printservice en bezorging van de belastingaanslagen (contract tot eind 2014). De leverancier die het technisch applicatiebeheer verzorgt, is in 2006/2007 ook verantwoordelijk geweest voor het ontwerp en de implementatie van de technische infrastructuur. In de jaren daarna is op basis van dit ontwerp de infrastructuur verder uitgebouwd. Het gaat derhalve om een leverancier, die exact weet hoe de inrichting van Cocensus en de bedrijfsvoering in relatie tot de belastingwerkzaamheden in elkaar steekt. De leverancier voor printservice is de marktleider in Nederland (ca 80%) en is daardoor ook in staat om gunstige voorwaarden te bedingen bij de postbezorging. Daarnaast verzorgt deze leverancier de digitale taxatieverslagen, die burgers via het internet kunnen raadplegen.

Wij zullen binnenkort externe expertise raadplegen om ons te laten informeren over hoe om te gaan met deze contracten in relatie tot de regels voor Europese aanbesteding.

8. Financieel Jaarverslag

8.1. Samenvatting financieel resultaat

Lasten	Primaire Begroting 2012	Begroting 2012 na 2 ^{de} wijziging	Realisatie 2012	Realisatie 2011	Afwijking begroting t.o.v realisatie 2012
1. Personeel					
- Salarissen	4.742.000	4.596.200	4.609.080	4.456.317	-12.880
- Flexibele formatie	54.000	54.300	44.473	22.903	9.827
- Woon-/werkverkeer	-	73.519	52.331	47.223	21.188
- Opleidingen	94.000	94.000	97.183	59.472	-3.183
- Overig	35.500	35.535	32.502	39.987	3.033
Totaal Personeel	4.925.500	4.853.554	4.835.569	4.625.902	17.985
2. Huisvesting					
- Kantoor	375.000	284.400	285.486	374.533	-1.086
- Energie en water	83.000	109.000	112.369	120.536	-3.369
- Kapitaallasten	105.900	105.918	105.918	109.961	-
- Diensten	90.000	105.000	80.894	92.565	24.106
Totaal Huisvesting	653.900	604.318	584.668	697.595	19.651
3. Automatisering					
- Servers	148.600	169.462	176.355	171.594	-6.893
- Netwerk/infrastructuur	46.000	45.764	45.764	43.489	-
- Pc's en randapparatuur	56.600	80.781	76.541	57.328	4.240
- Dotatie aan egalisatievoorz.	-	65.000	65.000	-	-
- Belastingapplicaties	913.800	1.058.137	1.083.106	971.996	-24.969
- Kantoorapplicaties	53.800	141.169	138.478	70.132	-2.691
- Telefonie	98.800	109.604	104.085	100.412	5.519
- Dientsverlening ICT	340.000	201.000	195.000	-	6.000
- Aandeel WOZ (-/-)	-314.000	-314.000	-314.000	-314.000	-
Totaal Automatisering	1.343.600	1.556.917	1.570.329	1.100.951	-13.412
4. Overige uitgaven					
- Diverse posten	580.000	606.131	622.352	681.543	-16.221
- Kapitaallasten auto's	1.200	2.530	2.530	2.642	-
- Werkelijke betaalde rente BNG	68.200	93.744	93.489	107.096	255
- Rekening courant rente	0	2.096	2.199	3.372	-103
- Gecalculeerde rente	-153.500	-179.590	-179.591	-187.907	1
Totaal Overige uitgaven	495.900	524.911	540.979	606.744	-16.068
5. Uitvoering Wet WOZ					
- Budget inhuurcapaciteit	160.000	233.800	218.645	179.125	15.155
- Aandeel automatisering	314.000	314.000	314.000	314.000	0
- Overige uitgaven	5.000	33.000	31.397	25.306	1.603
Totaal uitvoering Wet WOZ	479.000	580.800	564.042	518.431	16.758
6. Projecten					
- Herinventarisering WOZ obj. Wormerland en Oostzaan	-	-	184.477	-	-184.477
- BAG	-	-	158.625	-	-158.625
Totaal Projecten	-	-	343.102	-	-343.102
Dotatie aan algemene reserve	-	29.500	-	-	29.500
Totaal Lasten	7.897.900	8.150.000	8.438.689	7.549.623	-288.689

8.3. Balans

	Activa	balans per 31.12.2011	balans per 31.12.2012
	vaste activa		
A2	materiële vaste activa	3.591.813	3.594.310
	Bijdragen		
	totaal vaste activa	3.591.813	3.594.310
	vlottende activa		
A5	vorderingen	643.993	1.162.580
A6	liquide middelen	643.156	-
A7	overlopende activa	80.329	83.158
	totaal vlottende activa	1.367.478	1.245.738
	totaal-generaal activa	4.959.291	4.840.048

	passiva	balans per 31.12.2011	balans per 31.12.2012
	vaste financieringsmiddelen		
P1	Bedrijfsreserve	-29.733	-29.167
P2	b. saldo van de rekening	568	25.148
P3	Egalisatie voorziening ICT	-195.000	-130.000
	Risico voorziening BAG	50.000	-
P4	langlopende schulden	2.280.000	2.900.000
	Totaal vaste financieringsmiddelen	2.105.835	2.765.983
	Vlottende passiva		
P5	kortlopende schulden	1.596.815	1.697.891
P6	Overlopende passiva	1.256.641	376.175
	Totaal vlottende passiva	2.853.456	2.074.066
	totaal-generaal passiva	4.959.291	4.840.048

8.4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening 2012 is opgemaakt met (zover van toepassing op een gemeenschappelijke regeling) inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt als gevolg van de nu geldende BBV geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van het bedrijfsplan te weten vier jaar. Er is een afwijking op de regel mogelijk: indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen investeringen met een economisch nut. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Aan slijtage onderhevige investeringen worden vanaf het eerste volledige jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In dit boekjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

8.5. Toelichting bedrijfsresultaat **25.148** **voordeel**

Lasten **288.689** **nadeel**

Personeel **17.985** **voordeel**

Ten opzichte van de begroting 2012 na laatste wijziging is een voordeel behaald van 18.000 euro. Dit wordt in hoofdlijnen veroorzaakt door drie posten. De salarissen inclusief eindejaarsuitkering bleken 13.000 euro hoger uit te vallen dan geraamd; hiertegenover staan lagere kosten voor woon-werkvergoedingen van 21.000 euro. Dat laatste is voornamelijk het gevolg van de invoering van Het Nieuwe Werken, waardoor meer thuis wordt gewerkt. Tot slot is er aan flexibele formatie voor 10.000 euro minder ingehuurd.

Huisvesting **19.651** **voordeel**

Het resultaat op de post huisvesting is het met name het gevolg van een onderhandeling met de verhuurder over een eindafrekening 2011 en een rekening 2012 (8.000 voordeel). Daarnaast zijn de uitgaven voor overige diensten op het gebied van huisvesting ten onrechte verhoogd in de laatste begrotingswijziging.

ICT **13.412** **nadeel**

De realisatie voor ICT uitgaven komt redelijk overeen met de begroting na laatste wijziging. Per component zijn de overige uitgaven iets lager uitgevallen dan geraamd.

De diverse componenten onder automatisering zijn uitgesplitst naar kapitaallasten (rente en afschrijving) en overige kosten. Op de volgende pagina worden deze kosten gepresenteerd.

De ICT-lasten per onderdeel waren voor 2012 als volgt geraamd:

Omschrijving	Kapitaallasten	Overige kosten	Totaal
Servers	140.060	29.402	169.462
Netwerk/infrastructuur	28.589	17.175	45.764
Pc's en randapparatuur	75.781	5.000	80.781
Belastingapplicaties	431.034	627.103	1.058.137
Kantoorapplicaties	121.169	20.000	141.169
Telefonie	58.304	51.300	109.604
Dotatie egalisatie-voorziening		65.000	65.000
ICT dienstverlening		201.000	201.000
Aandeel WOZ		-/-314.000	-/-314.000
Totaal	854.937	701.980	1.556.917

De realisatie in 2012 is als volgt :

Omschrijving	Kapitaallasten	Overige kosten	Totaal
Servers	146.060	30.295	176.355
Netwerk/infrastructuur	28.589	17.175	45.764
Pc's en randapparatuur	75.781	760	76.541
Belastingapplicaties	431.034	652.072	1.083.106
Kantoorapplicaties	121.169	17.309	138.478
Telefonie	58.304	45.781	104.085
Dotatie egalisatie-voorziening		65.000	65.000
ICT Dienstverlening		195.000	195.000
Aandeel WOZ		-/-314.000	-/-314.000
Totaal	860.937	709.392	1.570.329

Overige uitgaven**16.068 nadeel**

Het nadeel op de overige uitgaven betreft een klein positief resultaat op financiering en nadeel op het onderdeel diverse posten. Dit laatste onderdeel wordt hieronder uitgesplitst.

Diverse posten**16.221 nadeel**

	begroot	realisatie 2012	saldo
Representatie	1.000	1.117	-117
Drukwerk/kopieer	288.169	260.248	27.921
Kantooromat.	4.000	4.011	-11
Abonnementen	7.764	6.915	849
Advertentie/recl.	2.000	1.020	980
Advieskosten	5.000	3.577	1.423
Verzekeringen	14.425	14.425	-
Autokosten	64.868	62.141	2.727
Reis en verbl. Kst	2.000	2.043	-43
Arbo	12.000	11.897	103
OR	7.040	5.679	1.361
Personeelsactiviteit	-	2.408	-2.408
BHV	2.500	2.737	-237
Accountant	63.600	63.537	63
Salarisadministratie	22.065	21.194	871
Portokosten	52.500	58.290	-5.790
Overige uitgaven	57.200	101.113	-43.913
	606.131	622.352	-16.221

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting na laatste wijziging betreffen aanzienlijk lagere uitgaven voor druk en kopieerwerk. Dit wordt veroorzaakt door het invoeren van het digitaal werken met behulp van het DMS. De relatief grote stijging van de post overige uitgaven betreft het feit, dat hier ook de kosten zijn verwerkt voor de inhuur van een extern bureau voor de controle in het kader van de hondenbelasting, toeristenbelasting en reclamebelasting. Deze kosten worden verrekend met de betreffende deelnemende gemeenten.

Uitvoering WOZ**16.758 voordeel**

In de slotwijziging van de begroting was nog rekening gehouden met meer externe inhuur voor de afdoening van bezwaarschriften. Echter gezien de feestdagen in de laatste 2 weken van december is deze raming niet volledig geëffectueerd.

Projecten**343.102 nadeel**

Onder de lasten zijn in de (externe) niet geraamde kosten van het project herinventarisatie voor de gemeenten Wormerland en Oostzaan verantwoord. Aan de batenkant is voor deze post een tegenhanger opgenomen, gelijk aan de (externe) kosten plus de opslag van de door Cocensus zelf verantwoorde uren.

Baten

313.837 voordeel

Ten opzichte van de begroting na laatste wijziging zijn de opbrengsten van de projecten Herinventarisatie Wormerland en Oostzaan (€ 189.417) en BAG (€ 196.000) geraamd. In deze baten zit al een groot deel overlap met het onderdeel uitbreiding dienstverlening derden, die lager is uitgevallen dan geraamd. Met betrekking tot de BAG-activiteiten wordt de afwikkeling van de vordering in overleg met de gemeenten gerealiseerd.

8.6. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Activa	Boekwaarde 31.12.2011	Investering 2012	Afschrijving 2012	Desinvestering 2012	Boekwaarde 31.12.2012
Kantoormeubilair	501.333	-	80.852	-	420.481
Servers	326.845	326.867	129.718	-	523.994
Netwerk/infra	60.132	-	25.582	-	34.550
PC's + randapp.	170.633	-	67.250	-	103.383
Belastingappl.	2.061.050	202.760	327.982	-	1.935.828
Kantoorappl.	352.642	262.666	103.537	-	511.771
Telefonie	113.032	-	52.653	-	60.380
Bedrijfsmiddelen	6.146	-	2.223	-	3.923
Totaal MVA	3.591.813	792.293	789.795	-	3.594.310

In 2012 hebben een aantal activeringen plaats gevonden. Deze zijn in een afzonderlijk besluit gespecificeerd. Voor activeringen wordt het criterium van het economisch nut gehanteerd. Dit heeft tot gevolg, dat bij de afweging om zaken toe te voegen aan de materiële vaste activa ook posten worden opgenomen, die worden gezien als uitgaven van de GR ter bevordering van een toekomstige efficiënte bedrijfsvoering. Activering is des te meer gewenst om toekomstige deelnemers te laten bijdragen in de initiële inspanningen binnen de GR.

De belangrijkste activeringen in 2012 betreffen het activeren van een deel van de uitgaven in het kader van externe technische dienstverlening ter optimalisering van de werkplekken, het werken in de "cloud" en het nieuwe werken. Daarnaast is geïnvesteerd in de verdere implementatie van het DMS en tot slot hebben investeringen plaatsgevonden in het uitbreiden van de belastingapplicaties. Dit laatste in het kader van nieuwe modules (beslagmodule, Diftar, pakeren) en in het kader van aanpassingen met het oog op aansluiting op het landelijk stelsel van basisregistraties.

De kapitaallasten van alle uitbreidingsinvesteringen zijn sluitend verwerkt in de begroting 2013.

Vorderingen en overlopende activa

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	stand per 31.12.2011	stand per 31.12.2012
Debiteuren	588.993	961.580
Nog te factureren inzake BAG	-	196.000
Depotstorting	5.000	5.000
Vooruitbetalingen en reserveringen	50.055	34.983
Onderhanden werk	50.000	-
Liquide middelen	643.156	-
Nog te ontvangen	-	3.676
Omzetbelasting	-	-
Overige vorderingen	30.274	44.500
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.367.478	1.245.738

De verhoging van de debiteurenstand betreft het relatief grote bedrag dat nog dient te worden afgerekend met de deelnemende gemeenten. Het grote verschil in de liquide middelen, dit betreft saldi van rekeningen-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten en Rabobank en kassaldo, wordt veroorzaakt doordat het saldo ultimo 2011 dermate hoog was, omdat de gemeente Haarlemmermeer haar bijdrage voor het eerste kwartaal 2012 reeds in week 51 van 2011 had overgemaakt.

Bedrijfsreserve (-€ 29.167)

De bedrijfsreserve is negatief geworden door het op deze post verantwoord van negatieve jaarrekeningresultaten over voorgaande jaren. Voor 2012 wordt een positief jaarrekeningresultaat verantwoord van € 25.148. Voor de voorliggende jaarrekening zullen wij voorstellen om dit positieve resultaat toe te voegen aan de bedrijfsreserve.

Hiermee resteert er nog een beperkte negatieve bedrijfsreserve van -/- € 4.019.

Langlopende schulden (€ 2.900.000)

Voor de financiering van de investeringen zijn bij de Bank Nederlandse Gemeenten de volgende leningen afgesloten:

- 2007: Leningnummer 40.102674 ad € 2.200.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 4,39%
- 2007: Leningnummer 40.102675 ad € 1.000.000, looptijd 10 jaar tegen een rentepercentage van 4,43%.

Van bovenstaande leningen is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 10 april van elk jaar, voor het eerst op 10 april 2008. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. De contractueel verschuldigde aflossing per 10 april 2012 bedroeg € 540.000.

- 2008: Leningnummer 40.103691 ad € 1.300.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 4,98%.

Van deze lening is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 1 juli van elk jaar, voor het eerst op 1 juli 2009. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. De contractueel verschuldigde aflossing per 1 juli 2012 bedroeg € 260.000.

- 2010: Leningnummer 40.105450 ad € 800.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 2,98%. Van deze lening is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 1 juni van elk jaar, voor het eerst op 1 juni 2011. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. De contractueel verschuldigde aflossing per 1 juni 2012 bedroeg € 80.000.

- 2012: Leningnummer 40.107332 ad €1.200.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 1,95%. Van deze lening is de rente en aflossing achteraf verschuldigd op 15 februari van elk jaar, voor het eerst op 15 februari 2013. Berekening vindt plaats op het juiste aantal dagen per maand/jaar. Contractueel verschuldigde aflossing per 15 februari 2013 bedraagt € 300.000.

De rentelasten van de hiervoor benoemde bedragen voor 2012:

Leningnummer 40.102674	€ 5.239
Leningnummer 40.102675	€ 23.307
Leningnummer 40.103691	€ 19.351
Leningnummer 40.105450	€ 20.028
Leningnummer 40.107332	€ <u>25.564</u>
Totale rentelasten	€ 93.489

Leningnummer 40.102674 ad € 2.200.000, looptijd 5 jaar tegen een rentepercentage van 4,39% is in 2012 volledig afgelost.

Voorzieningen

	stand per 31.12.2011	stand per 31.12.2012
Egalisatie voorziening ICT	-195.000	-130.000
Totaal voorzieningen	-195.000	-130.000

In 2011 zijn een aantal uitgaven op het gebied van ICT verricht die in hun aard en karakter zijn te beschouwen als "investeringen" in de toekomst. Het betreft met name de inrichting van de werkplekstructuur van Cocensus (clouthing), het mogelijk maken van werken op afstand (het nieuwe werken), het aanscherpen van databeveiliging en het mogelijk maken van uitwisseling van gegevens met de klantencontactcentra van de deelnemende gemeenten. Het is gewenst deze uitgaven over meerdere jaren uit te smeren en te betrekken bij de toekomstige bedrijfsexploitatie van de Gemeenschappelijke Regeling. Voordelen die de komende jaren zullen worden gerealiseerd zijn onder meer het niet meer vervangen van pc's het niet en het niet meer uitbreiden van het huisvestingoppervlak bij uitbreiding in verband met het efficiënt inrichten en organiseren van het nieuwe werken, waardoor er voor medewerkers in het veld met flex-plekken gewerkt kan worden. Teneinde de BBV-voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording) na te volgen is het niet wenselijk om de spreiding van deze uitgaven via activering te realiseren, maar via het treffen van een egalisatievoorziening. De egalisatievoorziening dient

9. Controleverklaring

10. Bijlage: Staat van Activa 2012

Omschrijving	Aanschaf- waarde 01-jan-12	Vermeer- dering 2012	Vermin- dering 2012	Bijdrage derden 2012	Aanschaf- waarde 31-12-12	Afschr Mnd.	Afschrijv t/m 2011	Boekwaarde 31/12/11	Afschr 2012	Boekwaarde 31-12-2012	Kapitaal- rente 2012	Kapitaal- lasten 2012	Econ of maatschapp nut EN of MN
0111/1161	Kantoormeubilair	808.518,36			808.518,36	120	307.185,74	501.332,62	80.851,84	420.480,78	25.066,63	105.918,47	EN
	Totaal	808.518,36	0,00	0,00	808.518,36		307.185,74	501.332,62	80.851,84	420.480,78	25.066,63	105.918,47	
	Servers												
0120/1170	Centrale computerruimte	249.389,79			249.389,79	120	97.385,12	152.004,67	24.938,98	127.065,69	7.600,23	32.539,21	EN
0122/1172	Software centrale servers	316.517,36			316.517,36	60	180.784,40	135.732,96	63.303,47	72.429,49	6.786,65	70.090,12	EN
	Software licenties	0,00	105.584,21		105.584,21	36			6.000,00	99.584,21		6.000,00	
0121/1171	Kantoorautomatisering servers	177.378,78	221.283,00		398.661,78	60	138.271,04	39.107,74	35.475,76	224.914,98	1.955,39	37.431,14	EN
	Totaal	743.285,93	326.867,21	0,00	1.070.153,14		416.440,56	326.845,37	129.718,21	523.994,37	16.342,27	146.060,48	EN
	Netwerk/infrastructuur												
0123/1173	Netwerk	58.317,62			58.317,62	120	23.327,04	34.990,58	5.831,76	29.158,82	1.749,53	7.581,29	EN
0124/1174	Netwerkapparatuur	98.750,78			98.750,78	60	73.608,99	25.141,79	19.750,16	5.391,63	1.257,09	21.007,25	EN
	Totaal	157.068,40	0,00	0,00	157.068,40		96.936,03	60.132,37	25.581,92	34.550,45	3.006,62	28.588,54	
	PC's en Randapparatuur												
0125/1175	PC apparatuur	329.176,31			329.176,31	60	159.967,94	169.218,37	65.835,26	103.383,11	8.460,92	74.296,18	EN
0126/1176	Randapparatuur	7.071,84			7.071,84	60	5.657,48	1.414,36	1.414,36	0,00	70,72	1.485,08	EN
	Totaal	336.248,15	0,00	0,00	336.248,15		165.615,42	170.632,73	67.249,62	103.383,11	8.531,64	75.781,26	
	Belastingapplicaties												
0130/0131	Gouw belastingen Haarlem	880.375,59			880.375,59	120	348.069,23	532.306,36	88.037,56	444.268,80	26.615,32	114.652,88	EN
0132/1182	Belastingapplicatie Haarlem	920.152,51			920.152,51	120	363.980,00	556.172,51	92.015,25	464.157,26	27.808,63	119.823,88	EN
0131/1181	Belastingapplicatie geconverteerd	897.568,66	184.374,62		1.081.943,28	120	130.319,69	767.248,97	89.756,87	861.866,72	38.362,45	128.119,31	EN
0133/1183	Geotax	290.859,27	18.384,80		309.244,07	60	85.537,33	205.321,94	58.171,85	165.534,89	10.266,10	68.437,95	EN
	Totaal	2.988.956,03	202.759,42	0,00	3.191.715,45	420,00	927.906,25	2.061.049,78	327.981,53	1.935.827,67	103.052,49	431.034,02	
	Kantoorapplicaties												
0128/1178	Software overige applicaties	92.029,10	23.239,00		115.268,10	60	62.793,24	29.235,86	18.405,82	34.069,04	1.461,79	19.867,61	EN
0127/1177	PC software	150.480,95	52.078,00		202.558,95	60	102.247,92	48.233,03	30.096,19	70.214,84	2.411,65	32.507,84	EN
0135/1185	DMS	244.076,04	180.999,27		425.075,31	60	0,00	244.076,04	48.815,21	376.260,10	12.203,80	61.019,01	EN
0115/1165	Projecturen	31.096,62	6.349,50		37.446,12	60	0,00	31.096,62	6.219,32	31.226,80	1.554,83	7.774,16	EN
	Totaal	517.682,71	262.665,77	0,00	780.348,48	240,00	165.041,16	352.641,55	103.536,54	511.770,78	17.632,08	121.168,62	
	Telefonie												
0129/1179	Telefooncentrale	263.263,77	0,00		263.263,77	60	150.231,49	113.032,28	52.652,75	60.379,53	5.651,61	58.304,37	EN
	Totaal	263.263,77	0,00	0,00	263.263,77		150.231,49	113.032,28	52.652,75	60.379,53	5.651,61	58.304,37	
	Bedrijfsmiddelen												
0140/1190	Auto's	11.115,28			11.115,28	60	4.969,18	6.146,10	2.223,06	3.923,04	307,31	2.530,36	EN
	Totaal	11.115,28	0,00	0,00	11.115,28		4.969,18	6.146,10	2.223,06	3.923,04	307,31	2.530,36	
	Totale activa	5.826.138,63	792.292,40	0,00	6.618.431,03		2.234.325,83	3.591.812,80	789.795,46	3.594.309,74	179.590,64	969.386,10	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directeur en het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus

Verklaring inzake financiële verantwoording opbrengsten en debiteurensaldi belastingen en heffingen over 2012

Wij hebben bijgaande, door ons gewaarmerkte financiële verantwoording inzake de opbrengsten en debiteurensaldi belastingen en heffingen Gemeente Haarlemmermeer over het jaar 2012 gecontroleerd. De financiële verantwoording is opgesteld door het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus, in overeenstemming met de vereisten voor de financiële verantwoording gegeven in het "Verantwoordings- en Controleprotocol Heffingen Cocensus" en de Dienstverleningsovereenkomst 2012.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële verantwoording in overeenstemming met de vereisten voor de financiële verantwoording gegeven in het "Verantwoordings- en Controleprotocol Heffingen Cocensus" en de Dienstverleningsovereenkomst 2012.

Het Dagelijks Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Dit houdt onder meer in dat de verantwoording zowel de baten, lasten als het debiteurensaldo getrouw dient weer te geven en dat de in de verantwoording verantwoorde baten en lasten rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeentelijke belastingverordeningen.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het "Verantwoordings- en Controleprotocol Heffingen Cocensus", de Dienstverleningsovereenkomst 2012 en het door de Raad van de gemeente Haarlemmermeer vastgestelde normenkader (raadsbesluit d.d. 12 juli 2012, kenmerk 2012/41343). Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bij de bepaling van de controletolerantie zijn wij uitgegaan van het totaal van de opgelegde belastingaanslagen 2012 ad € 93.458.002. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van het totaal van de opgelegde belastingaanslagen 2012.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de financiële verantwoording en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de financiële verantwoording

Naar ons oordeel geeft de verantwoording de opbrengsten en debiteurensaldi van de belastingen en heffingen op basis van de bij de verantwoording aangegeven ontvangen bron- en basisgegevens en tarievenbesluiten juist en volledig weer in overeenstemming met de eisen van de Dienstverleningsovereenkomst 2012 en de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeentelijke belastingverordeningen.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De financiële verantwoording inzake de opbrengsten en debiteurensaldi belastingen en heffingen Gemeente Haarlemmermeer over het jaar 2012 en onze verklaring daarbij zijn uitsluitend bedoeld voor de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus en de gemeente Haarlemmermeer en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Bij deze controleverklaring is een afzonderlijk verslag van bevindingen gevoegd. Deze bevindingen doen geen afbreuk aan de strekking van de verklaring.

Amsterdam, 13 februari 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

Model verantwoording 2012 Cocensus - uitvoerende werkzaamheden ten behoeve van de gemeente Haarlemmermeer

Belastingjaar	Regroot	Debiteurenstand per 1-1-2012	Opgelegde belastingen/ aanslagen	Werkelijke kwijtschelding	Werkelijke verminderingen	Totaal afgeboekte Vorderingen	Ontvangsten	Debiteurenstand per 31-12-2012	Prognose nog op te leggen	Prognose nog te verminderen	Prognose netto totaal ontbrengst
OZB Eigenaar woning	2012 2011 2010 voorgaande jaren	15.280.000,00 14.693.000,00 14.420.000,00 -	15.286.648,76 23.348,95 7.201,77 -	- - - -	38.904,90 7.106,91 926,24 1.499,87	- - - -	- - - -	- - - -	11.000,00 1.000,00 -	31.000,00 -	15.278.000,00 14.877.000,00 14.666.000,00 -
OZB Eigenaar niet woning	2012 2011 2010 voorgaande jaren	23.274.000,00 21.158.000,00 19.500.000,00 -	23.461.225,75 268.442,30 101.124,08 -	- - - -	340.670,85 184.102,76 84.542,46 66.855,28	- - - -	- - - -	- - - -	306.000,00 9.000,00 -	59.000,00 4.000,00 -	23.367.000,00 22.305.000,00 21.482.000,00 -
OZB Gebruiker niet woning	2012 2011 2010 voorgaande jaren	16.154.000,00 16.397.000,00 15.200.000,00 -	17.078.225,35 489.703,91 209.598,88 -	- - - -	457.844,22 199.439,11 82.087,89 53.130,46	- - - -	- - - -	- - - -	258.000,00 8.000,00 -	492.000,00 4.000,00 -	16.386.000,00 15.827.000,00 15.738.000,00 -
Afvalstoffenheffing	2012 2011 2010 voorgaande jaren	14.841.000,00 14.080.000,00 14.094.000,00 -	15.161.934,35 51.072,95 24.882,22 -	- - - -	419.884,45 24.283,21 15.813,51 5.551,59	- - - -	- - - -	- - - -	42.000,00 5.000,00 -	4.000,00 -	14.780.000,00 14.080.000,00 13.863.000,00 -
Afvalstoffenheffing Kwijtschelding	2012 2011 2010 voorgaande jaren	374.000,00 374.000,00 374.000,00 -	- - - -	373.035,49 14.292,00 3.298,59 2.302,14	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	48.000,00 17.000,00 15.000,00 -	-421.000,00 -374.000,00 -350.000,00 -
Toeristenbelasting	2012 2011 2010 voorgaande jaren	6.909.000,00 7.232.000,00 5.865.000,00 -	6.909.147,61 170.559,65 134.771,40 -	- - - -	36.151,44 - - -	- - - -	- - - -	- - - -	36.000,00 -	1.000,00 -	6.909.000,00 6.679.000,00 6.165.000,00 -
Rooiheffing	2012 2011 2010 voorgaande jaren	7.779.000,00 7.869.000,00 7.742.000,00 -	8.192.330,58 67.188,15 37.990,88 -	- - - -	21.676,56 39.335,52 6.171,58 1.318,40	- - - -	- - - -	- - - -	18.000,00 -	28.000,00 -	8.160.000,00 7.752.000,00 7.924.000,00 -
Bedrijfsinvesteringszone	2012	535.000,00	553.476,00	-	24.577,00	-	-	-	8.000,00	11.000,00	525.000,00
Hondenbelasting	2012 2011 2010 voorgaande jaren	800.000,00 - - -	614.144,79 - - -	- - - -	19.463,27 - - -	- - - -	- - - -	- - - -	16.000,00 -	-	611.000,00 - - -
Hondenbelasting Kwijtschelding	2012 2011 2010 voorgaande jaren	- - - -	- - - -	9.029,20 - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- -	1.000,00 -	10.000,00 - - -
Liggeld	2012 2011 2010 voorgaande jaren	25.000,00 19.000,00 19.000,00 -	28.165,95 717,12 - -	- - - -	51,30 916,80 354,96 -	- - - -	- - - -	- - - -	- -	-	28.000,00 27.000,00 25.000,00 -
Parkeerbelasting	2012 2011 2010 voorgaande jaren	300.000,00 167.000,00 168.000,00 -	276.693,06 22.269,50 - -	- - - -	14.726,46 1.955,52 151,93 -	- - - -	- - - -	- -	5.000,00 -	2.000,00 -	265.000,00 291.000,00 225.000,00 -
Precariobelasting	2012 2011	2.078.000,00 1.700.000,00	- 3.944.578,50	- -	- 1.944.000,00	- -	- -	- -	5.873.000,00 -	-	5.873.000,00 2.001.000,00
Overig Korting afval	2012 2011 2010 voorgaande jaren	- - - -	- - - -	20,00 - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- -	-	- - - -
Overig Kosten Rente	2012 2011 2010 voorgaande jaren	- - - -	342.560,00 - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- -	-	- - - -
Restverschil											0,00
Totaal	2012 2011 2010 Voorgaande jaren	87.401.000,00 87.881.000,00 76.634.000,00 -	3.398.004,67 87.904.552,20 5.037.881,03 515.569,23	387.065,19 14.292,00 3.258,69 2.282,14	1.373.950,45 2.001.139,83 190.048,57 128.355,60	387.535,76 -	87.357.791,22 -	4.615.247,68 -	6.573.000,00 23.000,00 0,00	678.000,00 26.000,00 15.000,00	91.721.000,00 83.460.000,00 79.738.000,00 -

Paraaf J.J. Nobel
C. Mooij
9.

Paraaf G.G.J. Schipper

Ter identificatie
ERNST & YOUNG
ACCOUNTANTS LLP
13-2-2013